

*Vedtatt 13.12.24,
med **utheving** av forslag til prioriterte tiltak for 2025*

Handlingsplan for Polyfon (2025-2030)

Innhold

Sammendrag: Polyfons Handlingsplan 2025-2030 og prioriterte tiltak i 2025.....	2
I) Innledning	3
II) Realisering av en nasjonal funksjon	4
III) Bruker- og pårørendemedvirkning som rettighet og arbeidsmåte.....	5
IV) Målsetting 1: Kunnskap om MT og musikk som helseressurs er lett tilgjengelig i samfunnet	6
V) Målsetting 2a: MT er integrert i tjenester og tilbud på en systematisk måte	7
VI) Målsetting 2b: Musikk er tatt systematisk i bruk som folkehelseressurs	8
VII) Målsetting 3: Forsking om MT og andre helserelaterte musikkpraksiser er praksisnær og samfunnsrelevant og av internasjonal standard.....	9
VIII) Målsetting 4a: Utdanningene i MT er relevante, av høy kvalitet og av tilstrekkelig omfang	10
IX) Målsetting 4b: Emner / kurs om MT / musikk og helse er integrerte i aktuelle utdanninger	11
X) Rullering: evaluering, prioritering, samordning og arbeidsfordeling	12

Sammendrag: Polyfons Handlingsplan 2025-2030 og prioriterte tiltak i 2025

I) Innledning

Denne handlingsplanen konkretiserer arbeidet med å realisere Polyfon kunnskapsklynges **strategi**.

II) Nasjonal funksjon

Polyfon skal bidra til utvikling av fag / tjenester i hele Norge og modeller for dette er under utarbeiding.

III) Bruker- og pårørendemedvirkning

Medvirkning er en demokratisk rettighet, bidrar til styrking av kvalitet og er en kjerneverdi i musikkterapi. Klynga driver et erfaringspanel, har en koordinator for brukermidvirkning, har erfaringsrepresentanter i styringsgruppe / diverse arbeidsgrupper og samarbeider bl.a. med bruker- og pårørendeorganisasjoner. Prioritert tiltak i 2025: **Koordinator for brukermidvirkning + erfaringspanelet får tilbud om opplæring.**

IV) Kunnskap i samfunnet om musikkterapi og musikk som helseressurs

Målsettingene som er satt for klyngesamarbeidet kan ikke realiseres uten at relevant kunnskap er lett tilgjengelig i samfunnet. Klynga driver digital formidling, arrangerer konferanser og støtter formidlingstiltak. Prioritert tiltak i 2025: **Etablering av et formidlingsforum for samordning av formidlinga i klynga.**

V) Integrasjon av musikkterapi i tjenester og tilbud

Systematisk integrering i tjenester og -tilbud er nødvendig for at befolkninga skal ha likeverdig tilgang til musikkterapi. Klynga arbeider med flere tiltak for praksisutvikling, som erfaringsdeling og rådgivning. Prioriterte tiltak i 2025: **Undersøke muligheter for å styrke implementering nasjonalt. Og: Styrking av kontaktflata med myndigheter, bl.a. med mål om å få musikkterapi inn i aktuelle oppdragsbrev.**

VI) Musikk som folkehelseressurs

Folks egen hverdagsbruk av musikk og ulike profesjoners musikkarbeid inngår i en økologi av praksiser som utfyller, støtter og påvirker hverandre. Klynga arbeider med å bygge tverrfaglig samarbeid om dette og støtter tverrsektorielle prosjekt og praksiser. Prioritert tiltak i 2025: **Arbeid for å bygge tverrfaglig samarbeid om musikk og folkehelse settes på agendaen i et tverrfaglig seminar.**

VII) Forsking om musikkterapi og andre helserelaterte musikkpraksiser

Praksis- / samfunnsrelevans og internasjonal standard er ikke motsetninger. Polyfon bygger forskings-samarbeid og lyser ut midler til forskingsstøtte og sommerstipend for studenter. Prioritert tiltak i 2025: **Seminar for styrking av dialogen mellom studenter, forskere, praktikere og erfaringsrepresentanter.**

VIII) Utdanningene i musikkterapi

Solid fagkompetanse er en forutsetning for god praksis, forskning og fagutvikling. Polyfon har etablert møtepunkt for erfaringsutveksling og idéutvikling, samt et nasjonalt nettverk for styrking av rekruttering til feltet. Prioritert tiltak i 2025: **Dialoger mellom aktuelle fagmiljø i klynga for å stimulere utvikling av framtidig etterutdanning/videreutdanning/spesialistutdanning.**

IX) Emner og kurs om musikkterapi / musikk og helse i aktuelle utdanninger

Emner og/eller kurs om musikkterapi / musikk og helse i aktuelle utdanninger (bidrar til økt bevissthet om musikkens muligheter og til økt kvalitet i ulike profesjoners egen yrkesutøving. Klynga organiserer arbeidsgruppeaktivitet bl.a. for å stimulere utvikling av undervisningsopplegg. Prioritert tiltak i 2025: **Arbeidsgruppeaktiviteten vitaliseres og ledelsesforankres.**

X) Rullering av planen: evaluering, prioritering, samordning og arbeidsfordeling

Det legges opp til årlig rullering av denne planen, basert på evaluering av aktivitet og resultater. Ved rullering må tydelig prioritering og en helhetlig orientering balanseres. Effekten av klyngesamarbeidet er i stor grad avhengig av den samordning og synergi som kan etableres klyngedeltakerne imellom. Klyngedeltakerne inviteres til dialoger om hvordan oppgaver som den enkelte klyngedeltaker arbeider med kan styrke klyngesamarbeidet.

I) Innledning

Polyfons Handlingsplan for 2025-2030 bygger på [Polyfons strategi 2024-2030](#).

Handlingsplanen er delt i ti kapitler, inkludert denne innledningen. Kapittel II og III handler om to overordna prinsipp for klyngesamarbeidet, nemlig at samarbeidet skal ha en nasjonal funksjon og at bruker- og pårørendemedvirkning både er en rettighet og en arbeidsmåte. Kapittel X handler om evaluering, prioritering og samordning ved rullering av planen. De seks mellomliggende kapitlene er organisert etter de fire målsettingene i klyngas strategi (to av disse er todelte). Disse målsettingene konkretiserer arbeidet med å realisere klyngas hovedmålsetting:

Kunnskapsklynga Polyfon skal styrke musikkterapi som helse- og sosialfaglig arbeid, utdanningsveg og forskingsområde i Norge, og samtidig støtte og stimulere annen bruk av musikk som ressurs for livskvalitet, mestring, læring og samfunnsdeltaking.

Vi viser til strategidokumentet for mer informasjon om visjonen, verdiene, utfordringsbildet, kunnskapsgrunnlaget og begrepsforståelsen som ligger til grunn for denne hovedmålsettinga.

Polyfons målsettinger reflekterer at samarbeidet fremmer 1) Informasjon og formidling, 2) Praksis- og tjenesteutvikling, 3) Forsking og fagutvikling, og 4) Utdanning og kompetanse. De fire innsatsområdene forstås som likeverdige og som gjensidig avhengige av hverandre (jf. kap. X). Det betyr at kunnskapsklynga arbeider med fire omfattende innsatsområder samtidig, noe som til enhver tid gjør det nødvendig å vurdere og prioritere aktuelle tiltak knyttet til hver målsetting.

Handlingsplanen er utarbeida av klyngas Strategigruppe (2023-2024), med representanter for klynge-deltakerne, representanter fra klyngas erfaringspanel og studentrepresentanter.

Planen ble vedtatt av Polyfons styringsgruppe i møte 13. desember 2024.

Arbeidet med å realisere Handlingsplanen vil bli beskrevet i klyngas årsmeldinger, der en både vil dokumentere klyngeaktivitet og presentere indikatorer for samfunnseffekt.

--

Forklaringer til tabellene med tiltak

De tiltak som blir foreslått er under hvert kapittel satt inn i tabeller. Disse har:

- et skille mellom tiltak klynga alt arbeider med (i vanlig tekst) og aktuelle nye tiltak (i kursiv), der en ved rullering kan vurdere endringer i nåværende tiltak og prioritering av nye tiltak (jf. kap. X)
- en åpen rad til slutt, som påminning om at planen skal være dynamisk og endres over tid

Merk: Aktuelle nye tiltak (i kursiv) er satt opp i tilfeldig (ikke-prioritert) rekkefølge. Ved rullering av planen, kan de prioriterte nye tiltakene settes øverst blant nye tiltak, i **fet skrift**.

Forkortelser

For å spare plass i dokumentet, er det brukt noen forkortelser.

Nøkkel: Musikkterapi (MT), Alle klynge-deltakerne (AKD), Sekretariatet (SEK), Universitetet i Bergen (UiB), Bergen kommune (BEK), Betanien Sykehus (BET), Haugesund kommune (HAK), Helse Bergen (HBE), Helse Fonna (HFO), Helse Førde (HFØ), Høgskulen på Vestlandet (HVL), Kinn kommune (KIK), Lillestrøm kommune (LIK), NKS Olaviken alderspsykiatriske sykehus (OAP), NORCE (NOR), Norges musikkhøgskole (NMH), Utviklingssenter for sjukeheimar og heimetenester, Vestland, Sogn og Fjordane (USHT-SF), Vestland fylkeskommune (VLFK).

II) Realisering av en nasjonal funksjon

Som det går fram av klyngas hovedmålsetting og av andre deler av [Polyfons strategi 2024-2030](#), skal kunnskapsklynga ha en nasjonal funksjon og bidra til utvikling av fag og tjenester i hele landet. En *knutepunktmodell* er det som har vært drøfta grundigst så langt, men andre modeller – som arbeid for en nasjonal kompetansetjeneste i spesialisthelsetjenesten – vil også bli vurdert.

Et knutepunkt i Polyfon-sammenheng knyttes til storbyer i de fire helseregionene og omfatter et systematisk samarbeid mellom akademia, helseforetak og kommunale / fylkeskommunale aktører i denne regionen. Erfaringskompetanse skal involveres systematisk i samarbeidet (jf. kap. III).

Polyfons knutepunkt bygges opp stegvis, etter hvert som rekruttering av klyngedeltakere gjør det mulig. Vanligvis vil det måtte være minst fem regionale klyngedeltakere – der både akademia, helseforetak og kommuner er representert – før det er grunnlag for å etablere et knutepunkt i en region.

At det bygges opp regionale knutepunkt i de fire helseregionene skal ikke være til hinder for at det også åpnes for undergrupper i klyngesamarbeidet, slik det er beskrevet i klyngeavtalens vedlegg 5.

Knutepunktet har tilgang til ressurser for koordinering av samarbeidet i sin region og inngår i det nasjonale klyngesamarbeidet som koordineres av UiB. Den regionale koordineringsressursen knyttes vanligvis til et universitet / en vitenskapelig høyskole, evt. et stort helseforetak. Størrelsen på koordineringsressursen vil være avhengig av hvilke finansieringsmodeller som utvikles for Polyfon.

Hvorfor er dette viktig?

- Et nasjonalt løft for utvikling av feltet er nødvendig ut ifra prinsippet om at befolkningen skal ha likeverdig tilgang til helsetjenester
- Nasjonal implementering er også viktig for at MT over tid skal ha den nødvendige bredde og tyngde som utdanningstilbud og forskingsfelt
- Polyfon samler de viktigste fagmiljøene på feltet i Norge og er derfor i posisjon til å arbeide med nasjonale ambisjoner

Hvor bør klynga være i 2030?

- I alle fire helseregioner er det dialog om etablering av knutepunkt
- I minst to av de fire regionene er det etablert et knutepunkt
- I de fleste fylker i landet er det etablert klyngeaktivitet

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Systematisk arbeid med å rekruttere klyngedeltakere fra hele landet, der det legges vekt på rekruttering etter knutepunktmodellen	2025
2) Tydeliggjøring av klyngesamarbeidets merverdi, der det differensieres mellom regionale og nasjonale klyngeoppgaver	2025
3) Når knutepunkt blir etablert, vil det være viktig å prioritere utviklingsoppgaver	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering av regionalt og nasjonalt samarbeid, se kap. X.
- Balansert klyngerekruttering, der både kommuner, helseforetak og akademiske institusjoner rekrutteres i alle klyngeregioner, om enn i noe ulikt antall og i den rekkefølge som er mulig
- Tydelig rollefordeling og god samordning mellom klyngas regionale og nasjonale funksjoner
- Balanse i klyngesamarbeidet regionene imellom, etter hvert som dette blir mulig å bygge opp
- Balanse mellom små og store aktører i klynga, der de planlagte knutepunkt ikke skal medføre en dreining kun mot storbyproblematikk, men være et redskap for regional utvikling

III) Bruker- og pårørendemedvirkning som rettighet og arbeidsmåte

Ordet «bruker- og pårørendemedvirkning» brukes her som betegnelse for medvirkning fra mennesker som har egen- eller pårørendeerfaring fra MT eller tilgrensende felt, eller som representerer bruker- eller pårørendeorganisasjoner. Ordet «erfaringskompetanse» brukes om den kompetansen disse personene og organisasjonene bidrar med inn i klyngesamarbeidet.

Hvorfor er dette viktig?

- Bruker- og pårørendemedvirkning har en egenverdi og er også en kjerneverdi i MT
- Bruker- og pårørendemedvirkning gir merverdi og gir bl.a. innsikt i hva som er viktig fra mottaker-siden av MT-tjenester og -tilbud
- Bruker- og pårørendemedvirkning er en demokratisk rettighet: mennesker som påvirkes av prioriteringer og beslutninger skal ha reell innflytelse på disse
- Erfaringskompetanse er likeverdig med faglig og administrativ kompetanse og bidrar i et samskapings- og samproduksjonsperspektiv (co-production)

Hvor bør klynga være i 2030?

- Klyngas erfaringspanel har et klart mål og tydelige rammer
- Klyngedeltakerne etterspør kompetansen som erfaringspanelet innehar
- Bruker- og pårørendemedvirkning er en naturlig del av alle prosesser i Polyfon, med tydelige forventninger og rollebeskrivelser i samskapings- og samproduksjonsprosessene
- De største brukerorganisasjonene i Norge har kunnskap om Polyfon og MT og bidrar aktivt i utvikling av feltet

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Klynga etablerer og driver et erfaringspanel som skal bidra til god bruk av erfaringskompetanse i Polyfons virksomhet og til nasjonal bevissthet om tematikken	2018
2) Minst to erfaringsrepresentanter oppnevnes til styringsgruppe, arbeidsgrupper / utvalg	2019
3) Klynga etablerer en stilling for koordinator for brukermidvirkning	2022
4) Systematisk samarbeid med bruker- og pårørendeorganisasjoner og med aktuelle nettverk, kompetanse- og forskingsmiljø	2022
5) Koordinator for brukermidvirkning og erfaringspanelet får tilbud om opplæring	2025
6) Klyngedeltakerne får tilbud om kurs / opplæring	
7) Årlig fagdag om bruker- og pårørendemedvirkning	
8) Systematisk bruker- og pårørendemedvirkning som arbeidsmåte og tema i alt informasjonsarbeid, i aktuelle praksiser, forskingsaktiviteter og utdanninger	
9) Samarbeid med erfarne brukere som hentes inn til konsulentvirksomhet	
10) Innhenting og systematisering av bruker- og pårørendekunnskap i klynga	

Forutsetninger for å lykkes

- Jevnlig evaluering av klyngearbeidets bruker- og pårørendemedvirkning, se kap. X.
- Klar klyngeforpliktelse på bruker- og pårørendemedvirkningens grunnlag, med anerkjennelse av perspektivets viktighet og tilretteleggelse for bruk av kritiske og konstruktive bidrag
- Økt kunnskap om og kompetanse i brukermidvirkning i alle klyngas aktiviteter
- Mangfold i rekruttering til erfaringspanel og annen bruker- og pårørendemedvirkning i klynga
- Tydeliggjøring av de ulike rollene for bruker- og pårørendemedvirkning i kunnskapsklynga
- Videreutvikling av bruker- og pårørendemedvirkning som arbeidsmåte i klyngesamarbeidet
- Styrking av bruker- og pårørendemedvirkninga med mer ressurser og økt samarbeid
- Systematisk arbeid for at brukermidvirkning blir reell og ikke preget av «tokenisme».

IV) Målsetting 1: Kunnskap om MT og musikk som helseressurs er lett tilgjengelig i samfunnet

Hvorfor er dette viktig?

- Vi har i dag omfattende kunnskap om MT / musikk som helseressurs og dette er noe allmennheten, tjenestene, brukere og pårørende, ledere, politikere og andre beslutningstakere bør kjenne til for å kunne gjøre informerte valg og prioriteringer
- Utfordringsbildet og kunnskapsgrunnlaget som beskrives i klyngas strategi tilsier at MT kan bidra til å løse samfunnsutfordringer, noe som bør være kjent i samfunnet
- De andre målsettingene som er satt for klyngesamarbeidet kan ikke realiseres uten at kunnskap om MT og musikk som helseressurs er lett tilgjengelig i samfunnet

Hvor bør klynga være i 2030?

- MT og musikk og helse er en synlig del av norsk samfunnsdebatt
- Polyfon er en synlig aktør, som myndigheter, media og faginstanser vet om og henvender seg til
- Ledere i helseforetak og kommuner er kjent med MT som et aktuelt tjenestetilbud
- De største og viktigste brukerorganisasjonene har kjennskap til MT
- Elever ved videregående skoler, folkehøgskoler og studenter ved aktuelle høgskoleutdanninger har tilgang til god informasjon om MT / musikk og helse.

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Formidling av forskings- og erfaringsbasert kunnskap på klyngas nettside, i bulletengen Polyfon-nytt og på Facebook/Instagram	2017
2) Arrangement av konferanser, seminar og webinar	2017
3) Utlysning av midler til formidlingsstøtte og arrangement	2017
4) Etablering av et formidlingsforum for samordning av formidlinga i klynga	2025
5) Målretta informasjonsarbeid inn mot utvalgte grupper, som politikere, ledere, brukerorganisasjoner, elever ved videregående skoler, osv.	
6) Aktiv tilstedeværelse i media og sosiale medier, på tverrfaglige konferanser og på ulike samfunnsarenaer, som f.eks. Arendal-uka	
7) Arbeid med å etablere ei ordning med ambassadør(er) for musikkterapifeltet	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering, se kap. X.
- Alle klyngedeltakerne bidrar med innsats innen kommunikasjon og formidling
- Ulike perspektiv, som fag-, erfarings-, student og lederperspektiv synliggjøres
- Klynga samarbeider aktivt med strategiske samarbeidspartnere (kompetansemiljø, brukerorganisasjoner osv.) som kan formidle kunnskap gjennom sine kanaler
- Formidlingsarbeidet tar hensyn til mangfoldet i personlige preferanser, musikkpraksiser og kulturelle tradisjoner
- Klyngesekretariatet har tilstrekkelig med ressurser til å kunne arbeide godt med informasjonsarbeid og formidling av kunnskap.

V) Målsetting 2a: MT er integrert i tjenester og tilbud på en systematisk måte

Hvorfor er dette viktig?

- Systematisk integrering av MT-tjenester og -tilbud er nødvendig ut ifra prinsippet om at befolkninga skal ha likeverdig tilgang til forskningsinformert og anbefalt helsehjelp
- Utfordringsbildet og kunnskapsgrunnlaget tilsier at MT bidrar til å løse utfordringer for individ, tjenester og samfunn, bl.a. ved å gi muligheter for egenaktivitet og ressursmobilisering, ved å supplere eksisterende helsehjelp og ved å styrke samhandling mellom samfunnssektorer
- De andre målsettingene som er satt for klyngesamarbeidet kan ikke realiseres uten at MT er integrert i tjenester og tilbud på en systematisk måte

Hvor bør klynga være i 2030?

- MT er enda mer integrert enn i dag i offentlige utredninger, nasjonale retningslinjer, veiledere og modellbeskrivelser
- Systematisk implementering av MT er omtalt i oppdragsbrev til helseforetak, nasjonale kompetansetjenester, nasjonale og regionale kompetansesenter, utviklingssentre (USHT), osv.
- MT er også integrert i planverket for flere helseforetak og kommuner i de fleste fylker
- Tall fra Nasjonalt pasientregister viser at det har skjedd ei vesentlig oppbygging av MT-tilbud i spesialisthelsetjenestene i alle fire helseregioner
- Det er også initiert arbeid for etablering av nasjonale tall for kommunale MT-tilbud
- Samhandling mellom musikkterapi i ulike sektorer (helse, oppvekst, kultur) og mellom helseforetak, kommuner og frivillig sektor er styrka
- Praksisfeltet er utvikla med rom for personlig, musikalsk og kulturelt mangfold
- Den musikkterapeutiske yrkesrolla er styrka og utvikla i møte med endringer i samfunn og tjenester, der det a) finnes klarere rammer for musikkterapeutisk profesjonsutøving i aktuelle sektorer, ikke minst i helsetjenestene, og b) også er etablert mer systematikk rundt musikkterapeutens «indirekte» og systemorienterte arbeidsoppgaver (rådgiving, tverrsektorielt samarbeid m.m., se kap. VI).

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Informasjon om og rådgivning knytta til etablering/utvikling av praksis	2015
2) Forankring av klyngesamarbeidet hos klyngedeltakerne, f.eks. gjennom kontaktpersoner, nettverk og arbeidsgrupper	2015
3) Undersøke muligheter for å styrke implementering nasjonalt	2025
4) Styrking av kontaktflata med myndigheter, direktorat og kompetansemiljø, bl.a. med mål om å få MT inn i aktuelle oppdragsbrev	2025
5) Tjenesteutvikling (*lokalt) gjennom ulike samskappingsbaserte prosjekt	
6) Arbeid med fagnettverk og kompetansehevende tiltak (se kap. VIII og IX)	
7) Initiativ til nasjonale samarbeidsprosesser som kan sikre nødvendig utvikling og dokumentasjon av den musikkterapeutiske yrkesrolla	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering, se kap. X
- Tilstrekkelig kapasitet og gode kanaler for formidling av musikkterapeutiske forskningsresultater og prosjekterfaringer til aktuelle beslutningstakere
- Implementering av Polyfons knutepunktmodell i alle fire helseregioner
- Solid klyngeaktivitet i alle helseregioner
- Finansiering av nødvendig informasjons- og utviklingsarbeid.

VI) Målsetting 2b: Musikk er tatt systematisk i bruk som folkehelseressurs

I Polyfons Strategi 2024-2030 framheves det innledningsvis at kunnskapsklynga springer ut av musikkterapifaget, men arbeider med hele spekteret av sammenhenger mellom musikk og helse, der helse blir forstått bredt som en ressurs for livskvalitet, mestring, læring og samfunnsdeltaking. Når målsetting 2b viser til musikk som folkehelseressurs, forstås dette som en understrekning av kunnskapsklyngas tverrfaglige og sektorovergrepene natur, der både folks egen bruk av musikk som hverdags-ressurs og ulike profesjoners arbeid med musikk innen f.eks. utdanning, arbeidsliv og kulturliv er en del av klyngas område, så sant disse praksiser relateres til helse/folkehelse i vid forstand.

Hvorfor er dette viktig?

- MT som profesjonell praksis og forskingsfelt er en nødvendig men ikke tilstrekkelig forutsetning for systematisk bruk av musikk som helseressurs i det norske samfunnet
- Folks egen hverdagsbruk av musikk og ulike profesjoners arbeid med musikk inngår ofte i en økologi av praksiser som utfyller hverandre, støtter og påvirker hverandre
- Det norske samfunnet står overfor flere samfunnsutfordringer, bl.a. knytta til økonomi og demografi, der ulike musikkpraksiser kan støtte og supplere mer etablerte arbeidsmåter innen helse/folkehelse

Hvor bør klynga være i 2030?

- Det er bygd ut flere inkluderende opplærings-, kultur- og fritidstilbud som støtter og supplerer systematisk bruk av MT i aktuelle tjenester og sektorer
- Tverrfaglig og tverrprofesjonelt samarbeid på området musikk og helse er styrka
- Musikkterapeutenes yrkesrolle, på individ- og systemnivå, er tydeliggjort
- Musikk og MT er en integrert del av offentlige meldinger og veiledere for folkehelse og er en integrert del av nasjonale (folke)helseråd til publikum
- Praksisfeltet er utvikla med rom for personlig, musikalsk og kulturelt mangfold

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Styrke tverrfaglig samarbeid om musikkens helserelaterte muligheter	2015
2) Stimulering av og støtte til tverrsektorielle prosjekt og praksiser	2015
3) Strategiske samarbeid med nasjonale kompetansemiljø og brukerorganisasjoner som arbeider med folkehelse relatert tematikk	2021
4) Arbeid for å bygge tverrfaglig samarbeid om musikk og folkehelse, der dette settes på agendaen i et tverrfaglig seminar i 2025, gjerne i samarbeid med Vestland fylkeskommune og/eller i forbindelse med jubileumskonferansen	2025
5) Arbeid med musikkterapeutenes yrkesrolle, der samarbeid med og støtte til folkehelse relaterte musikkpraksiser inngår	
6) Formidling og synliggjøring av kunnskap, samarbeidsmodeller og prosjekterfaringer	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering, se kap. X
- Styrking av en tverrfaglig samarbeidskultur
- Bredde i klyngas sammensetning, slik at utdanning, forskning og praksisutvikling innen områder som grenser til MT-feltet omfattes av klyngesamarbeidet
- Velfungerende arbeidsgrupper / andre relevante strukturer for samarbeid
- Styrking og videreutvikling av strategiske samarbeid, jf. også kap. IV.

VII) Målsetting 3: Forsking om MT og andre helserelevante musikkpraksiser er praksisnær og samfunnsrelevant og av internasjonal standard

Hvorfor er dette viktig?

- Praksisnærhet og samfunnsrelevans har verdi i tider med store samfunnsutfordringer, samtidig som dette også kan bidra til grunnforskning (utvikling av ny innsikt og teoretisk kunnskap), gitt at musikk ikke bare kan forstås som stimuli eller objekt, men også som sosial og kulturell praksis
- Internasjonal standard og praksisnærhet / samfunnsrelevans kan ikke (lenger) sees som motsetninger, noe som bl.a. viser seg ved at NFR og EU vektlegger bruker- og pårørendemedvirkning i sin evaluering av prosjektsøknader

Hvor bør klynga være i 2030?

- MT inngår i internasjonale, tverrfaglige prosjekter med grunnforskingskvaliteter
- MT-feltets evne til å kombinere denne type internasjonal forskning med studier der bruker- og pårørendemedvirkning er sentralt, er sterkere og mer synlig enn i dag
- Mer samarbeid og samskaping er etablert mellom ulike praksisfelt og forskingsmiljø
- Flere musikkterapeuter i tjenester og tilbud utenfor academia har forskingskompetanse og får rammer til å bruke denne for utvikling av praksisnær og brukerinvolvert forskning
- Forskningsfeltet er utvikla med rom for personlig, musikalsk og kulturelt mangfold

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Utlysning av sommerstipend og andre former for prosjektstøtte til studenter og ph.d.-kandidater	2015
2) Utlysning av prosjektmidler med en såkornfunksjon som vektlegger bruker- og pårørendemedvirkning, tverrfaglighet, praksis- og samfunnsrelevans	2015
3) Søknadsskriveseminarer og arbeidsseminarer for erfaringsdeling og inspirasjon	2017
4) Ett eller flere seminar for styrking av dialogen mellom studenter, forskere, praktikere og erfaringsrepresentanter arrangeres i 2025, gjerne i forbindelse med jubileumskonferansen i november	2025
5) Faglig støtte til initiativ som kan stimulere internasjonalt orientert forskning (inkludert toppforskning)	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering, se kap. X
- Kontinuerlig dialog om og vurdering av hvilke typer forskning som det er behov for å styrke (og videreutvikle (f.eks. implementeringsforskning, aksjonsforskning, effektforskning osv.)
- MT-feltets tverrfaglige samarbeidsrelasjoner styrkes vesentlig
- Erfaringspanelets og arbeidsgruppene arbeid får kraft til å påvirke forskingskulturen i feltet
- Polyfons regionale, nasjonale og internasjonale samarbeidsrelasjoner styrkes.

VIII) Målsetting 4a: Utdanningene i MT er relevante, av høg kvalitet og av tilstrekkelig omfang

Hvorfor er dette viktig?

- Solid musikkterapeutisk fagkompetanse er en forutsetning for realisering av klyngas målsettinger, enten de er relatert til informasjon og formidling, praksis- og tjenesteutvikling eller forskning og fagutvikling
- Som alle profesjonsutdanninger, trenger MT-utdanningene god kontakt med tjenester og samfunn for å utvikle seg i relevante retninger
- Utvidelse av nasjonal utdanningskapasitet er en forutsetning for at MT skal være tilgjengelig i hele landet, i tråd med prinsippet om at befolkningen skal ha likeverdig tilgang til helsetjenester

Hvor bør klynga være i 2030?

- Grunnutdanningen i MT er styrka og utdanningas relevans for tjenestene er gjort tydeligere, der MT-feltets egenart og identitet er videreutvikla samtidig som studentene lærer mer om de kunnskapsformene og diskursene som preger ulike tjenester og tilbud
- I enda større grad enn i dag endrer utdanningene seg i tråd med samfunnsutviklinga, f.eks. når det gjelder bruker- og pårørendemedvirkning og bruk av ny teknologi
- I tillegg til gode grunnutdanningstilbud i MT (masternivå), finnes det solide tilbud om etterutdanning/videreutdanning og spesialistutdanning
- Informasjonsarbeidet om studiet er styrka, slik at søkere i større grad har kunnskap om den utdanninga de går inn i og de arbeidsmulighetene som venter
- Rekrutteringa til studiet er vesentlig styrka i omfang og mangfold
- Utdanningstilbudene tematiserer verdiene i personlig, musikalsk og kulturelt mangfold

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Etablering av møtepunkt mellom tjenestene, erfaringspanelet og utdanningene, for erfaringsutveksling og idéutvikling	2018
2) Organisering av en nasjonal ressursgruppe for samarbeid og kontakt mellom de norske utdanningene på feltet	2021
3) Drift av et nasjonalt nettverk for styrking av rekruttering til feltet	2023
4) Dialoger mellom aktuelle fagmiljø i klynga for å stimulere utvikling av framtidig etterutdanning/videreutdanning/spesialistutdanning	2025
5) Arbeid med å stimulere og initiere etterutdanning/videreutdanning og spesialistutdanning	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering, se kap. X
- Klynga lykkes med å bygge en økologi der informasjon, praksisutvikling, forskning og utdanning sees i sammenheng
- Tett og godt samarbeid mellom de norske utdanningsinstitusjonene innen MT.

IX) Målsetting 4b: Emner / kurs om MT / musikk og helse er integrerte i aktuelle utdanninger

Hvorfor er dette viktig?

- Emner og/eller kurs om MT / musikk og helse i aktuelle utdanninger (f.eks. erfaringskoler, folkehøgskoler, videregående skoler, universitet og høyskoler) bidrar til økt bevissthet om musikkens muligheter og til økt kvalitet i ulike profesjoners egen yrkesutøving
- Emner og/eller kurs om MT / musikk og helse vil styrke mulighetene for tverrfaglig samarbeid og slik komme brukere og pårørende til gode
- Emner og/eller kurs om MT / musikk og helse vil lette implementering av MT og helserelaterte musikkpraksiser i ulike samfunnssektorer

Hvor bør klynga være i 2030?

- Det arbeides med at nasjonale planer og retningslinjer gir nye mulighetsrom for denne type kurs/emner i aktuelle utdannings- og etter-/videreutdanningstilbud
- Flere av denne type mulighetsrom inne studieplanen er tatt i bruk regionalt og lokalt blant Polyfons klyngedeltakere, som mulig framtidig modell for resten av landet
- Utdanningstilbudene tematiserer verdiene i personlig, musikalsk og kulturelt mangfold

Aktuelle tiltak

Tiltak	Startår
1) Klynga organiserer ledelsesforankra arbeidsgruppeaktivitet som kan stimulere utvikling av undervisningsopplegg m.m.	2015
2) Eksisterende tverrfaglige arbeidsgruppe med utgangspunkt i HVL vitaliseres og ledelsesforankres (helse og sosialfag, lærer-/barnehagelærerutdanning, musikk/kunst, velferdsteknologi), samtidig som en stimulerer tverrfaglig samarbeid også ved UiB, om mulig også andre utdanningsinstitusjoner	2025
3) Nasjonal samordning og arbeidsfordeling knytta til utdanningstilbud innen MT og musikk og helse i Norge, inkludert årsstudiet i musikk og helse og ulike kurs, delemner og etter- og videreutdanningstilbud	
4) Systematisk arbeid opp mot aktuelle myndigheter for synliggjøring av relevansen og behovet for et mulighetsrom for denne typer kurs/emner i nasjonale planer og reguleringer for aktuelle utdanninger	
5) Etablering av nettverk for erfaringskoler o.l. med kursinnhold som omfatter MT / musikk og helse (jf. kap. II)	

Forutsetninger for å lykkes

- Kontinuerlig evaluering, se kap. X
- Klynga lykkes med å bygge en økologi der spesifikk kunnskap om MT og mer tverrfaglig kunnskap om musikk som folkehelseressurs sees i sammenheng.

X) Rullering: evaluering, prioritering, samordning og arbeidsfordeling

Det legges opp til årlig rullering av handlingsplanen for perioden 2025-2030, der styringsgruppa bl.a. vedtar prioritering av tiltak, i lys av klyngas ressursituasjon og forutsetninger for å lykkes. Her skisseres noen overordna prinsipp som kan vurderes ved slik rullering:

Kontinuerlig evaluering

Styringsgruppas prioritering av tiltak ved rullering bør skje på bakgrunn av tilbakemeldinger. Hvordan har det siste året gått? Har vi nådd målene, eller møter vi motstand og utfordringer? Det forutsettes derfor at klynga årlig innhenter tilbakemeldinger fra ledere, fagpersoner og brukere i klyngesamarbeidet.

Tydelig prioritering og helhetlig orientering

Tydelig prioritering og en helhetlig orientering må balanseres:

- Tydelig prioritering: Det vil alltid være flere behov og utviklingsoppgaver enn det klynga kan makte å ta tak i, slik at det til enhver tid blir vesentlig å løfte fram de tiltak som har størst mulighet til å bidra til positiv utvikling.
- Helhetlig orientering: Polyfons målsettinger representerer en helhet som reflekterer klyngas utviklingsøkologi (utvikling av god forskning og utdanning er en forutsetning for kvalitet i tjenesteutvikling, men god praksis er også en forutsetning for solid forskning og utdanning, osv.). Det anbefales derfor at tydelige prioriteringer gjøres *innen* hver målsetting mer enn mellom dem.

Samordning av aktivitet og utviklingsarbeid

Effekten av klyngesamarbeidet er i stor grad avhengig av den samordning og synergi som kan etableres klyngedeltakerne imellom. Som klynge er Polyfons oppgave å stimulere dette, altså verken å pålegge deltakerne oppgaver eller å ta over oppgaver, men å støtte det arbeidet som gjøres og styrke samspillet mellom de ulike klyngedeltakerne, slik at den samlede samfunns-effekten blir større.

I en slik prosess vil det ha verdi å *synliggjøre* arbeidet som utføres av de enkelte klyngedeltakerne, da det vil bygge grunnlag for erfaringsdeling, samarbeid og samordning. Det foreslås at det i videre arbeid med handlingsplaner konkretiseres hvilke utviklingsoppgaver av relevans for klyngesamarbeidet hver deltaker arbeider med, slik at det blir tydelig hvordan disse utfyller hverandre og hvilke muligheter som finnes for samarbeid og gjensidig støtte. To eksempler: a) Når et forskingsmiljø gjennomfører effektstudier, blir det tydelig hvordan aktørene utfyller hverandre, da dette både forutsetter og muliggjør solid praksisutvikling. b) Dersom én klyngedeltaker prioriterer å følge opp aktuelle aktører i en region med kurs og veiledning, kan andre deltakere vurdere om de kan samarbeide, støtte og styrke dette initiativet. Klyngas informasjonsarbeid (se kap. IV om klyngas målsetting 1) og dialogene i klynga (i styringsgruppe, arbeidsgrupper, konferanser osv.) kan synliggjøre mulighetene for denne type samordning.

Klynga kan også vurdere om det er mulig å utarbeide en skriftlig oversikt over aktuelle utviklingsoppgaver:

- UiB:
- Bergen kommune:
- Betanien Sykehus:
- Haugesund kommune:
- Helse Bergen:
- Helse Fonna:
- Høgskulen på Vestlandet:
- Lillestrøm kommune:
- NKS Olaviken alderspsykiatriske sykehus:
- NORCE:
- Norges musikkhøgskole:
- Vestland fylkeskommune m/ undergruppe (Helse Førde, Kinn kommune, USHT-SF):